

ת"פ 72411/01/18 - מדינת ישראל נגד סברי ברבור

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 72411-01-18 מדינת ישראל נ' ברבור

לפני כבוד השופט איתן קורנהאוזר
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שרון אדרי
נגד
הנאשם סברי ברבור
ע"י ב"כ עו"ד יאיר מושייב

גזר דין

רקע

1. הנאשם הודה והורשע בכתב אישום מתוקן, זאת לאחר שנשמעו חלק מראיות המאשימה. על

יסוד הודאה זו, הורשע הנאשם בעבירות הבאות:

- א. גניבת רכב לפי סעיף 413 (ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").
- ב. חבלה במזיד לרכב לפי סעיף 413 (ה) לחוק העונשין.
- ג. נהיגה בחוסר זהירות לפי תקנה 21 (ג) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961.

בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 26/01/2018 שבר הנאשם חלון רכב מסוג "יונדאי טוסון" (להלן: "הרכב") השייך לאחר, גרם לנזק בחוטי ההתנעה, פירק את מתג ההתנעה וגנב את הרכב כשהוא נוהג בו. בהמשך, נהג הנאשם ברכב בכביש 5 מצומת מורשה לכיוון מזרח בקלות ראש ובחוסר זהירות, בכך שנהג במהירות אשר אינה תואמת את הדרך, תוך עקיפת כלי רכב מימין ומשמאל ו"זגזוג" בין הנתיבים. בעת שהנאשם הגיע למחסום משטרה במחלף שער שומרון והבחין בעומס תנועה, יצא מהרכב והחל לרוץ עד שחדל מהריצה והשליך ארצה כפפות אותן עטה לידי.

2. בטרם נשמעו טיעונים לעונש, התקבל תסקיר שירות המבחן. התסקיר פירט את נסיבות חייו של הנאשם אשר גדל במערכת משפחתית מורכבת, באופן שהשפיע אף על הרקע לביצוע העבירה. הנאשם היה נתון תחת צו פיקוח מעצרים במסגרת הליך זה במשך 6 חודשים, במהלכו עשה מאמצים להשתלב בהליך הטיפול, אף שהתקשה להגיע למפגשים במועד וכן התקשה עם פיקוח כנדרש. הנאשם תיאר כי מצב כלכלי ירוד הביא אותו לבצע את העבירה. שירות המבחן התרשם מצורך של המשך שילוב הנאשם בהליך טיפולי, כאשר מדובר באדם ללא מערכות תמיכה

משמעותיות ונעדר כלים להתמודדות בעת משבר ומצבי סיכון. על אף התרשמות זו מצורך טיפולי ומרמת סיכון להמשך מעורבות פלילית, התקשה הנאשם להתגייס להמשך הטיפול. לצד זאת, ציין שירות המבחן את העובדה שמדובר בנאשם נעדר הרשעות קודמות, אשר ההליך שהמשפטי מהווה עבורו גורם הרתעתי. בנסיבות אלה, לאחר התייחסות לכך שמאסר בפועל עלול להביא לרגרסיה במצב הנאשם, המליץ שירות המבחן כי במידה ויוטל מאסר, ירוצה בעבודות שירות.

טיעוני הצדדים

3. ב"כ המאשימה הפנה בטיעונו לנסיבות המקרה, במהלכו פגע הנאשם בערך המוגן של הגנה על רכוש הציבור ועל ציבור המשתמשים בדרך. בהתבסס על פסיקה אותה הגיש, עתר ב"כ המאשימה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 12 ל-24 חודשי מאסר. לאחר שציין את התרשמות שרות המבחן ושקל את העובדה שהנאשם קיבל אחריות וכן ללא עבר פלילי, ביקש לקבוע את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה, ולהטיל בנוסף מאסר מותנה, פסילת רשיון נהיגה בפועל ועל תנאי, קנס ופיצוי למתלונן.

4. ב"כ הנאשם טען, כי מדובר בנאשם שמעולם לא הסתבך בטרם נעצר בתיק זה, וזכה מיד ליחס עוין מכל המערכת. חווית המעצר זעזעה את הנאשם, אשר שהה משך כחודש וחצי במעצר ולאחר מכן למעלה מחצי שנה בתנאי מעצר בית מלא, וההליך הפלילי מהווה הרתעה כנגדו. על אף החמרת מצוקתו הכלכלית, שלו ושל סבתו הנעזרת זו, הנאשם לא הפר את תנאי שחרורו. ב"כ הנאשם הוסיף, כי הנאשם נרתם להליך טיפולי בשרות המבחן, אך על אף שאין מדובר בעבריון אלא באדם שקיבל החלטה שגויה מתוך מצוקה כספית ודוחק, שירות המבחן הציע טיפול מוגבר, מיותר ומוגזם, כאשר למעשה אין במה לטפל. ב"כ הנאשם טען, כי יש להורות על ביטול הרשעת הנאשם ולסיים את ההליך ללא הרשעה, שכן נמנעה מהנאשם הפריבילגיה להתגייס לצה"ל בשל מוצאו הערבי, ואילו מקרה דומה הסתיים ללא הרשעה, כשהשוני היחיד הוא שרות אותו נאשם בצה"ל והרצון שלא לחסום את עתידו. באותו ענין, הוסיף כי חלפו 24 שנים מאז הילכת כתב ואילו הפסיקה כעת בסוגיה זו נוטה להתחשב יותר בגיל צעיר ועמיד כמגשר מעל לצורך בנזק קונקרטי.

לחילופין, טען כי ניתן להסתפק ברף נמוך של עבודות שרות והתחייבות. ב"כ הנאשם צירף פסיקה לביסוס טענותיו.

לגבי סבתו של הנאשם, טען בא כוחו כי הנאשם, היתום מהורים וללא כל אחים, הוא המטפל בה

כלכלית וכן במצבה הרפואי המתדרדר. עוד צירף מכתב מטעמה של סבתו של הנאשם, המאשר את מצבה הרפואי הבעייתי והסיוע אותו היא מקבלת מהנאשם.

דין והכרעה

אי הרשעה

5. ב"כ הנאשם טען כי יש להימנע מהרשעת הנאשם ולסיים את ההליך ללא הרשעתו. טיעון זה נשען על פסק הדין במסגרת עפ"ג 38229-03-17 **מדינת ישראל נ' ברין** (11.06.17), אליו היפנה הסנגור. בניגוד לטיעון ב"כ הנאשם,

מספר גורמים מבחינים את עניינו של הנאשם שבפני מאותו מקרה, ולא רק היות הנאשם האחר חייל. בית המשפט ביסס החלטתו בעניין ברין, בראש ובראשונה על ראיות שהוצגו לגבי מהלכים לשילוב הנאשם במסגרת שירות קבע, אשר יימנע ככל שישורשע בדין. מדובר בהחלט בהוכחת פגיעה קונקרטיה באותו נאשם ככל שישורשע, נתון המבדל נסיבות אלה מנסיבותיו של הנאשם שבפני. כפי שטען ב"כ הנאשם, בית המשפט המחוזי אכן התייחס באותו מקרה להגשמה החלה בהוכחת נזק קונקרטי כשמדובר ב"בגירים צעירים". יחד עם זאת, צוין כי מדובר בנאשם הנמצא במהלך שירות סדיר בצה"ל, זאת לעומת הנאשם שבפני, בן 23. בנוסף, בהתחשב בפגיעה הקונקרטיה שהוכחה באותו מקרה, הרי שלא ניתן ללמוד ממנו לגבי המקרה הנדון. אני דוחה את טענת הסנגור ממנה משתמעת הפליית הנאשם בשל מוצאו הערבי, זאת כאשר בוודאי לא נמנע ממנו להשתלב באפיק חיים נורמטיבי ובמקום עבודה מסודר.

לגופו של ענין, בשונה מטיעון ב"כ הנאשם לגבי גמישות הקיימת בפסיקה ביחס להוכחת נזק קונקרטי, בית המשפט העליון שב ועמד על הצורך בהוכחת פגיעה חמורה בשיקום נאשם, וביסוס פגיעה זו באמצעות ראיות:

"על מנת להימנע מהרשעה על המבקש להראות כי ההרשעה

תפגע פגיעה חמורה בשיקומו; וכי סוג העבירה מאפשר להימנע

מהרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים (שם,

בפסקה 7). על המבקש להצביע על פגיעה קשה וקונקרטיה בסיכוי

שיקומו ולבסס אותה באמצעות ראיות (רע"פ 7224/14 פרנסקי נ'

מדינת ישראל, בפסקה 10 (10.11.2014); רע"פ 3589/14 לוזון נ'

מדינת ישראל, בפסקה 8 (10.6.2014); רע"פ 1097/18 בצלאל נ'

מדינת ישראל, בפסקה 9 (18.04.2018); רע"פ 5018/18 בוזגלו נ'

מדינת ישראל, בפסקה 9 (21.10.2018))

(רע"פ 1240/19 עופר בר לוי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (24.03.19)).

הנאשם לא הצליח להוכיח פגיעה כלשהי בשיקומו בעצם ההרשעה, ומכאן שיש לדחות את הבקשה לביטול הרשעתו.

בבחינת למעלה מהדרוש, אציין כי אף סוג העבירה מעלה קשיים משמעותיים בעת בחינת עתירה זו. מדובר במעשים

חמורים הפוגעים במגוון ערכים מוגנים משמעותיים, מעשים המחייבים ענישה מחמירה, כפי שיפורט בהרחבה בהמשך.

בנוסף, בתי המשפט התייחסו לקושי הקיים בסיום הליך ללא הרשעה בגין עבירות מסוג זה (רע"פ 7109/14 צור סייג

נ' מדינת ישראל (20.11.14), אשר דן בשני מקרי נסיון גניבת אופנוע. באותו ענין שב בית המשפט ודחה אף את

הטיעון כי גיל צעיר של נאשם הוא שיקול רלוונטי ובעל משקל בשאלת אי הרשעה, זאת כאשר לא הוצג נזק מוחשי

וקונקרטי - שם, פסקה 10. ראו עוד, עפ"ג(חי') 21808-07-15 בועז אברהם נ' מדינת ישראל (5.11.15)).

ביחס לפסיקה נוספת אליה היפנה ב"כ הנאשם, ת"פ 20556-08-16 **מדינת ישראל נ' פורן (10.07.19)**, התעלם

הסנגור בטיעונו מכך שבית המשפט ביסס באותו מקרה את הגמשת הקריטריונים על טענת הגנה מן הצדק בשל פגמים

ומחדלים שנמצא כי נפלו בחקירה. אין זה המצב בענין הנדון.

לפיכך, אני דוחה את העתירה לביטול הרשעת הנאשם.

מתחם הענישה

6. עבירת גניבת כלי רכב הוכרה בפסיקה כמכת מדינה, בשלה קבע המחוקק החמרה בענישה בסוג עבירות אלה. מדובר בעבירות הפוגעות בקורבן העבירה הנפגע בפן הכלכלי, בטרחה הרבה הנגרמת לו ואף בתחושת פרטיותו וביטחונו האישי, אך מידת הפגיעה מגעת אף לציבור הרחב הנאלץ לשלם פרמיות ביטוח גבוהות. נסיבות הנלוות לביצוע גניבת רכב, עלולות לסכן את ציבור המשתמשים בדרך ואף להסתיים בתוצאות קשות ובלתי הפיכות. כך, גם במקרה זה, לשם השלמת ביצוע העבירה נהג הנאשם ברכב בחוסר זהירות, תוך נהיגה מהירה אשר אינה תואמת את הדרך, עקיפת כלי רכב מימין ומשמאל ו"זגזוג" בין הנתיבים.

כך התייחס בית המשפט העליון לעבירות אלה:

"עבירה של גניבת רכב היא עבירה חמורה, ולצדה עונש מקסימאלי של 7 שנות מאסר. היא פוגעת בקניין, בפרטיות ובתחושת הביטחון של המשתמשים ברכב במונח הצר, ומסבה נזק כלכלי במונח הרחב בשל העלאת פרמיות הביטוח בגין ריבוי גניבות כלי רכב... בית המשפט העליון עמד זה מכבר על הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה במקרים אלו"
(ע"פ 7163/13 כסוואני נ' מדינת ישראל פסקה 5 (3.8.14) והפסיקה המפורטת שם).

באותו עניין אישר בית המשפט העליון מתחמי ענישה הנעים בין 8 ל- 24 חודשי מאסר לכל מקרה של גניבת רכב וכן מתחם הנע בין 12 ל- 30 חודשי מאסר בנסיבות אחרות של גניבת רכב.

באופן דומה, אושר במקרה אחר מתחם ענישה הנע בין 15 ל- 30 חודשי מאסר לאירוע של גניבת רכב, נהיגה פזיזה, נהיגה בעת פסילה ללא ביטוח והכשלת שוטר (רע"פ 9269/17 ראמי אבו עישה נ' מדינת ישראל (15.1.18)). ראו עוד, ע"פ 2333/13 סאלם נ' מדינת ישראל (3.08.14).

בית המשפט המחוזי התייחס במקרה אחר, לצורך בהטלת מאסר בפועל ולא בדרך של עבודות שירות. באותו מקרה מדובר היה בנסיבות מקלות ביחס למקרה הנדון, שם נגנב קטנוע אשר הועמס על משאית וללא כל עבירה נלווית:

"התוצאה היא כי המתחם שקבע בימ"ש קמא איננו הולם את נסיבות העבירה ונראה לנו כי המתחם הראוי נע בין 8 חודשים לבין 18 חודשים כרף עליון כפי שקבע בימ"ש קמא. לא ייתכן כי עבירה מסוג זה לא תגרוור לצידה עונש של מאסר מאחורי סורג ובריח"
(עפ"ג (ת"א) 37710-05-16 מדינת ישראל נ' טיסיר אזגילה פסקה 4 (14.9.16)).

פסקי הדין אליהם היפנה ב"כ הנאשם לגבי רף ענישה, אך מבססים את האמור לעיל:

במסגרת ע"פ(נצ') 17061-12-17 מדינת ישראל נ' אזולאי (12.08.18), בו נקבע מתחם ענישה הנע בין 8 ל-20 עמוד 4

חודשי מאסר בגין גניבת רכב, ציין בית המשפט כי מדובר במתחם הנוטה לקולא אך לא התערב בו. סוגית הסטייה מאותו מתחם במסגרת אותו פסק דין, בשל שיקולי שיקום, אינה רלוונטית לקביעת המתחם.

במסגרת עפ"ג(י-ם) 17725-07-16 **פאדי שוויקי נ' מדינת ישראל** (11.05.17), מדובר היה בגניבת קטנוע בדרך של העלתו על רכב הנאשמים ונסיעה מהמקום. אין מדובר בנסיבות דומות למקרה הנדון בפני. בנוסף, בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 6 ל-20 חודשי מאסר והטיל מאסר בפועל ברף הנמוך, ולא בדרך של עבודות שרות, החלטה אותה ערכאת הערעור לא שינתה.

פסק הדין האחרון אליו היפנה ב"כ הנאשם לגבי מתחמי הענישה, ת"פ 22195-09-17 **מדינת ישראל נ' כנוח** (23.10.18), קבע במקרה שנסיבותיו דומות למקרה הנדון, מתחם ענישה הנע בין 12 ל-30 חודשי מאסר. גם באותו מקרה, החליט בית המשפט לסטות מהמתחם בשל שיקולי שיקום, אך אין לשקול זאת במסגרת קביעת מתחם הענישה אלא לאחר שלב זה.

לאחר ששבתי ובחנתי את כל האמור לעיל, אני קובע כי מתחם הענישה במקרה זה נע בין מאסר למשך 10 חודשים ועד ל-27 חודשי מאסר, זאת לצד ענישה נלווית.

לגבי טיעון ב"כ הנאשם ביחס לעבירת הנהיגה בחוסר זהירות שאינה מחייבת פסילת רשיון מינימלית, מדובר בשאלה המצויה בסמכות בית המשפט, בוודאי בהתחשב בעבירת גניבת הרכב המקימה סמכות נוספת להורות על פסילת רשיון הנהיגה (סעיף 413יב לחוק העונשין). בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה, אני מוצא כי במסגרת מתחם הענישה יש להורות על פסילת רשיון הנהיגה לתקופה שבין 6 ועד 36 חודשים בפועל.

בהתחשב במוטיבציה הכלכלית לביצוע העבירה, יש להטיל קנס, כאשר במסגרת קביעת גובה הקנס יש להתחשב במצבו הכלכלי הקשה של הנאשם. לפיכך, מתחם גובה הקנס נע בין 2,000 ל-10,000 ₪.

העונש המתאים

7. הנאשם קיבל אחריות למיוחס לו, לאחר שנשמעו ראיות במהלך פרשת התביעה. לעומת זאת, במהלך הקשר עם שירות המבחן קיבל הנאשם אחריות חלקית בלבד, זאת כחלק מהתרשמות שירות המבחן מסיכון במצבו בשל היעדר כלים להתמודד עם מצבי משבר וסיכון. התייחסות למצבו המורכב של הנאשם, כפי שבא לידי ביטוי בתסקיר המפורט, כאל מעידה חד פעמית שאינה דורשת כל טיפול, כפי שעלה בטיעון בא כוחו, מותרת על כנם את גורמי הסיכון להישנות עבירות. התרשמות שירות המבחן מצורך טיפולי, מקובלת עלי על הנמקותיה. אותה התייחסות למעשי הנאשם כמעידה חד פעמית, אף חוטאת לעובדות: הנאשם נדון ביום 3.10.17, במסגרת תיק תעבורה, למאסר למשך חודשיים שירוצה בעבודות שרות, זאת בשל עבירות תעבורה (תתע"א 3549-11-16). בגין אותו מקרה, נפסל רשיון הנהיגה של הנאשם למשך 11 חודשים, החל מיום 26.3.17, כך שאת העבירות בהן הורשע במקרה שבפני ביצע הנאשם על אף היותו פסול מלהחזיק ברשיון, עבירה בגינה הוטל על הנאשם במסגרת אותו מקרה מאסר מותנה למשך שבעה חודשים. אמנם, המאשימה לא ייחסה לנאשם עבירת נהיגה בפסילה, אולם לא ניתן להתעלם מנסיבות אלה, ומהסמיכות הרבה שבין גזר הדין שניתן כנגד הנאשם בבית המשפט לתעבורה, ריצוי המאסר בעבודות שרות ופסילת רשיון הנהיגה שלו. הנאשם אף הסביר בטיעונו לעונש, כי למעשה ביצע את העבירות במקרה הנדון בשל מצוקה כלכלית אליה נקלע לנוכח ביצוע עבודות השירות. צרוף נסיבות אלה, מחזק את

התרשמות שירות המבחן מצורך טיפולי מעמיק, ומביא לדחיית כל טיעון לגבי מעידה חד פעמית.

לצד האמור לעיל, יש לתת משקל לנסיבות חייו המורכבות והקשות של הנאשם, את קבלת האחריות בכך שהודה במיוחס לו, את גילו הצעיר, העובדה שלא ירצה מאסר בפועל עד כה, וכן אף את השפעת העונש ומידתו על סבתו של הנאשם. לפיכך, בהצטבר נתונים אלה, על אף הנסיבות המחמירות שפורטו לעיל, יש לאזן ולמקם את הנאשם בקרבת הרף התחתון של מתחם הענישה, גם אם לא בתחתיתו.

לאחר ששקלתי את כל האמור לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר למשך 12 חודשים, זאת בניכוי ימי מעצרו מיום 27.1.18 ועד ליום 4.3.18.
- ב. מאסר למשך 7 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך 3 שנים משחרורו עבירת רכוש מסוג פשע.
- ג. מאסר למשך 3 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך 3 שנים משחרורו עבירת רכוש מסוג עוון.
- ד. אני פוסל את הנאשם מלהחזיק או מלקבל רשיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים.
- ה. אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק ברשיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים אלא אם יעבור תוך 3 שנים עבירת גניבת רכב או עבירת נהיגה לא זהירה.
- ו. קנס בסך 2,000 ₪ או 7 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.4.20.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ב' שבט תש"פ, 28 ינואר 2020, במעמד הצדדים.